

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра інфекційних хвороб

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
доцент Ірина СОДОНІНКО

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВВ 1.76. «КЛІНІЧНА ПАРАЗИТОЛОГІЯ ТА ТРОПІЧНА МЕДИЦИНА»

(назва навчальної дисципліни)

**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 222 “Медицина”**

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
інфекційних хвороб
Протокол № 27 від 27.04.2023 р.
Завідувач кафедри

professor Олександр ЗІНЧУК

Затверджено
профільною методичною комісією 3
терапевтичних дисциплін
Протокол №3 від 4.05.2023 р.
Голова профільної методичної комісії

professor Олена РАДЧЕНКО

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

О.М. Зінчук – завідувач кафедри інфекційних хвороб Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, д.мед.н., професор

А.М. Задорожний – доцент кафедри інфекційних хвороб Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, к.мед.н.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

О.Б. Надрага – професор кафедри дитячих інфекційних хвороб Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, д.мед.н., професор

О.П. Корнійчук – завідувачка кафедри мікробіології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, д.мед.н., професор

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Клінічна паразитологія та тропічна медицина» складена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» освітньої програми магістра медицини

Опис навчальної дисципліни (анотація) Навчальна дисципліна “Клінічна паразитологія та тропічна медицина” надає можливість студентам медичного факультету на 6-му році навчання опанувати знання, вміння та практичні навички, які надають можливість фахівцеві швидко та правильно зорієнтуватися в ситуаціях при наявності у пацієнтів інфекційної патології та інших невідкладних станів, уникнути фатальних помилок або втрати часу та здійснити першочергові кроки, які врятають життя людині і/або стануть добрим підґрунтям для її успішного подальшого лікування у стаціонарі. Засвоєння дисципліни спирається на знання, здобуті студентами в процесі вивчення біології, фізіології, мікробіології, епідеміології та інших базових предметів.

При опануванні дисципліни “Клінічна паразитологія та тропічна медицина” раціональним є впровадження в навчальний процес сучасних світових напрацювань та стандартів з основних питань інфекційних хвороб.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них				Рік навчання семестр	Вид контролю		
	Всього	Аудиторних		CPC				
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)					
Назва дисципліни: Клінічна паразитологія та тропічна медицина	3 кредити / 90 год.		36	54	6 курс (11/12 семестри)	залік		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні прояви паразитарних інфекційних хвороб та інфекційних хвороб, які зустрічаються у тропіках, принципи правильної інтерпретації клінічної інформації отриманої при обстеженні хвого та основні принципи лікування пацієнтів з інфекційною патологією.

Міждисциплінарні зв'язки: біологія, мікробіологія, епідеміологія, імунологія.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Клінічна паразитологія та тропічна медицина” є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, епідеміології, патогенезу, типових клінічних проявів, методів діагностики, лікування інфекційної патології у межах, відповідних програмі підготовці лікаря з урахуванням особливості його спеціальності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Клінічна паразитологія та тропічна медицина” є оволодіння знаннями, вміннями та навичками для забезпечення адаптації студентів до хворих інфекційного профілю; вміння ставити діагноз, обирати відповідні лікувально-діагностичні маніпуляції, надавати невідкладну допомогу хворим з інфекційною патологією.

1.3 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

-*інтегральні*: здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії; ;

-*загальні*:

ЗК.1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК.2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК.3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК.4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК.5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
- ЗК.6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК.7. Здатність працювати в команді
- ЗК.8. Здатність до міжособистісної взаємодії
- ЗК.10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології
- ЗК.11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК.12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
- ЗК.14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- ЗК.15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
- спеціальні (фахові, предметні):
- ФК.1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані
- ФК.2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів
- ФК.3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання
- ФК.4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
- ФК.5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань
- ФК.6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань
- ФК.7. Здатність до діагностування невідкладних станів
- ФК.8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги
- ФК.9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
- ФК.10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій
- ФК.11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК.13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
- ФК.14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб
- ФК.16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
- ФК.21 Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються
- ФК.24 Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- ФК.25 Дотримання професійної та академічної добroчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Інтегральна компетентність					
Здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.					
Загальні компетентності					
ЗК.1.	Здатність абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	до Знати способи аналізу, синтезу та аналіз подальшого сучасного навчання	Вміти проводити приймати обґрунтовані рішення, вміти придбати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення своєчасне набуття цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
ЗК.2.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	і Знати сучасні тенденції розвитку галузі та аналізувати їх	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення своєчасне набуття цілей	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань
ЗК.3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання.	Вміти розв'язувати складні задачі з проблемами, які виникають у процесі професійної діяльності.	Зрозуміле інедвозначне якідонаснення власних увисновків, знань та пояснень, що їх обґрунтують, до фахівців та нефахівців.	і Відповідати за прийняття рішень у складних умовах
ЗК.4.	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності	Мати глибокі знання із структури професійної діяльності.	Вміти здійснювати професійну діяльність, потребує зоновлення інтеграції знань.	Здатність ефективно формувати комунікаційну та стратегію професійній діяльності	Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність удо подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ЗК.5.	Здатність до адаптації та дій в новій ситуації	Знати види та способи адаптації, принципи дій в новій ситуації	Вміти застосувати засоби саморегуляції, вміти пристосовуватися до нових ситуацій (обставин) життя та діяльності.	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення результату.	Нести відповідальність за своєчасне використання методів саморегуляції.
ЗК.6.	Здатність приймати обґрунтовані рішення	Знати тактики та стратегії спілкування, закони рішення, обирати та способи	Вміти приймати обґрунтоване рішення, обирати та способи	Використовувати стратегії спілкування та навички міжособистісно	Нести відповідальність за вибір та тактику способу
ЗК.7.	Здатність працювати в команді	Знати тактики та стратегії спілкування, закони спілкування та способи комунікативної поведінки.	Вміти обирати способи та стратегії спілкування та способи забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати стратегії спілкування	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації
ЗК.8.	Здатність міжособистісної взаємодії	до Знати закони способи міжособистісної взаємодії	Вміти обирати способи та стратегії спілкування та способи забезпечення ефективної командної роботи	Використовувати навички спілкування для міжособистісної взаємодії	Нести відповідальність за вибір та тактику способу комунікації

ЗК.10.	Здатність використовувати інформаційні комунікаційні технології	Мати глибокі знання в інформаційних та комунікаційних технологіях, що застосовуються професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології, що технології у професійній діяльності потребує основлення та інтеграції знань	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за розвиток у професійних знань та умінь.
ЗК.11.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації різних джерел	Знати систему офіційного документообігу професійній роботі лікаря, включаючи сучасні комп’ютерні інформаційні технології.	Вміти визначати джерело та місце внаходження професійній роботі потрібної інформації залежності від її підставі	Отримувати необхідну інформацію від відповідної відповідні та висновки аналізу	Нести відповідальність за з повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі аналізу.
ЗК.12.	Визначеність наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов’язків	Знати обов’язки та шляхи виконання поставлених завдань	Вміти визначити мету та завдання, бути наполегливими та сумлінними при виконанні обов’язків	Встановлювати міжособистісні зв’язки та ефективного виконання завдань та обов’язків	Відповідати за якісне виконання для поставлених завдань
ЗК.14.	Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Знати свої права обов’язки як члена суспільства	Вміти реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства	Реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства	Відповідати за якісне виконання своїх обов’язків як члена суспільства
ЗК.15.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій	Знати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій	Вміти зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства	Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства	Відповідати за збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК.1.	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані	<p>Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати на методики та стандартні опитування фізикального обстеження пацієнта. Знати методики оцінювання стану внутрішньоутробного розвитку плоду. Знати етапи та методи обстеження психомоторного та фізичного розвитку дитини.</p>	<p>Вміти провести бесіду з пацієнтом (у т.ч з дитиною), знати на підставі методики фізикальне обстеження внутрішньоутробного розвитку плоду. Знати етапи та методи обстеження фізичний розвиток психомotorного та фізичного розвитку дитини.</p>	<p>Ефективно формувати комунікаційну стратегію спілкування з пацієнтом. Вносити інформацію про стан здоров'я дитини до відповідної медичної документації</p>	<p>Нести відповідальність за якісний збір зінформації на підставі співбесіди, опитування огляду, обстеження пацієнта, перкусії органів та систем та доза своєчасне оцінювання стану: здоров'я людини, психомоторного та фізичного розвитку дитини та внутрішньоутробного розвитку плоду та за прийняття відповідних заходів</p>
ФК.2.	Здатність визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів	<p>до</p> <p>Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати принципи лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів</p>	<p>Вміти аналізувати результати лабораторних та інструментальних досліджень та на їх підставі оцінити інформацію щодо діагнозу хворого</p>	<p>Обґрунтовано призначати оцінювати результати лабораторних та інструментальних досліджень</p>	<p>Нести відповідальність за правильне і своєчасне оцінювання інформації щодо результатів лабораторних та інструментальних досліджень в умовах закладу охорони здоров'я</p>
ФК.3.	Здатність встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання	<p>до</p> <p>Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати клінічний симптом алгоритм діагнозу в умовах закладу охорони здоров'я</p>	<p>Вміти: виділити та знати зафіксувати провідний симптом; алгоритм діагнозу в умовах закладу охорони здоров'я</p>	<p>На підставі нормативних документів вести медичну документацію пацієнта (карту амбулаторного/стаціонарного хворого тощо).</p>	<p>Дотримуючись етичних та юридичних норм, нести відповідальність за прийняття обґрунтованих рішень і дій щодо правильності встановленого попереднього та клінічного діагнозу захворювання.</p>
ФК.4.	Здатність визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.	<p>до</p> <p>Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, знати етичні та юридичні норми; алгоритми та стандарти схеми визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні, на</p>	<p>Вміти визначати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, шляхом прийняття визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні, на</p>	<p>Формувати, на підставі попереднього та клінічного діагнозу, шляхом прийняття визначення режиму праці та відпочинку при лікуванні</p>	<p>Нести довідповідальність за обґрунтованість призначення режиму праці та відпочинку при лікуванні (за списком 2).</p>

		ів, в умовах врахуванням надзвичайної небезпеки джерел ситуації, у т.ч. у збудників польових умовах, інфекційних під час розгорнутих захворювань етапів медичної евакуації, з урахуванням ісуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення		
ФК.10	Здатність до виконання медичних маніпуляцій	Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи, анатомофізіологічні та вікові особливості; знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій (за списком 5)	Вміти виконувати медичні маніпуляції (за списком 5).	Обґрунтовано формувати довести пацієнта, його батьків (опікунів), фахівців (за списком 5) щодо необхідності проведення медичних маніпуляцій (за списком 5)
ФК.11	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.	Мати спеціалізовані знання з медичних проблем	Вміти розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Обґрунтовано вирішувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності
ФК.13	Здатність до проведення санітарно-гігієнічних профілактических заходів	Знати принципи та системи планування та проведення профілактических та профілактических та протиепідемічних заходів в типових умовах та в умовах епідемічного неблагополуччя	Вміти організовувати проведення профілактических та профілактических та протиепідемічних заходів в типових умовах та в умовах епідемічного неблагополуччя	Інформувати населення, керівників та відповідних установ підприємств щодо наслення, своєчасного проведення профілактических та протиепідемічних заходів,
ФК.14	Здатність до планування проведення профілактических протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб	Знати принципи та системи планування та проведення профілактических та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб в типових умовах та в умовах епідемічного неблагополуччя на підставі результатів аналізу, даних 2)	Вміти на підставі епідеміологічного аналізу, використовуючи чи не відповідних методи, планувати в типових умовах та в умовах запобігання епідемічного розповсюдження, підставі результатів хвороб (за списком 2)	Інформувати населення, керівників та відповідних установ підприємств щодо наслення, своєчасного проведення профілактических та протиепідемічних заходів, щеплень, тощо.

		виявлення та ранньої протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб, інфекційних організацій хвороб у закладі первинних охорони здоров'я, протиепідемічних серед закріпленого заходів в осередку населення та у інфекційних хвороб. Знати профілактичні методи організації епідеміологічного заходів щодо аналізу за групами запобігання ризику, території розповсюдження ризику, часу та інфекційних хвороб.	Знати систему офіційного документообігу професійної роботі лікаря, включаючи сучасні комп'ютерні технології.	Вміти визначати джерело та місце знаходження потрібної інформації залежності від типу. Вміти обробляти інформацію проводити аналіз отриманої інформації	Задовільно
ФК.16	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм	Знати систему офіційного документообігу професійної роботі лікаря, включаючи сучасні комп'ютерні технології.	Вміти визначати джерело та місце знаходження потрібної інформації залежності від типу. Вміти обробляти інформацію проводити аналіз отриманої інформації	Отримувати необхідну інформацію відповідного відповідальність за повноту та якість аналізу інформації та висновків на підставі її аналізу.	
ФК.21	Зрозуміло неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Знати спеціалізовані знання з проблем охорони здоров'я	Вміти застосовувати отримані знання медичних проблем	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	
ФК.24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами	Знати основи етики та деонтології	Вміти застосовувати етичні деонтологічні норми і принципи у професійній діяльності	Здатність донести до пацієнтів, членів їх родин, колег свою професійну позицію	
ФК.25	Дотримання професійної та академічної добродетелей, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів	Знати основи професійної та академічної добродетелей	Вміти дотримуватись професійної та академічної добродетелей	Здатність дотримуватись принципів професійної та академічної добродетелей	

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

1. Визначати різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених інфекційних захворювань;
  2. Планувати обстеження хворого та інтерпретувати отримані результати при найбільш поширених інфекційних захворюваннях;

3. Проводити диференціальну діагностику та ставити попередній клінічний діагноз найбільш поширених інфекційних захворювань;
4. Визначати тактику ведення хвого при найбільш поширених інфекційних захворюваннях;
5. Демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці інфекційних хвороб;
6. Ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці інфекційних хвороб (при шоках, комі, алергічних реакціях, асфіксії, набряку мозку, судомному синдромі).

Результати навчання для дисципліни:

ПРН.1.Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності. (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ЗК14, ЗК15, ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК13, ФК14, ФК16, ФК21, ФК24, ФК25)

ПРН.2.Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я. (ЗК4, ЗК6, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК13, ФК14, ФК16, ФК24)

ПРН.3.Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем. (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК10, ЗК11, ЗК12, ФК1, ФК2, ФК3, ФК11, ФК21, ФК24, ФК25)

ПРН.4.Виділяти та ідентифіковати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хвого, дані огляду хвого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2). (ЗК3, ЗК4, ФК16, ФК24)

ПРН.5.Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта. (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ФК1, ФК2, ФК3, ФК7, ФК8, ФК16, ФК24)

ПРН.6.Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2). (ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК2, ФК3, ФК7, ФК8, ФК11, ФК16, ФК24)

ПРН.7.Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2). (ЗК8, ФК1, ФК2, ФК16, ФК24)

ПРН.8.Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу. (ЗК3, ЗК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11, ФК24)

ПРН.9.Визначати характер та принципи лікування хвогох (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи. (ФК1, ФК2, ФК6, ФК7, ФК8, ФК11)

ПРН.10.Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами. (ЗК4, ФК4, ФК5, ФК24)

ПРН.14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування. (ЗК5, ЗК7, ЗК8, ФК1, ФК7, ФК11, ФК16)

ПРН.16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі. (ФК3, СФК7, ФК10, ФК11)

ПРН.17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. (ЗК14, ЗК15, ФК7, ФК10, ФК11)

ПРН.19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення. (ФК14)

ПРН.20. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної профілактики інфекційних захворювань. (ЗК10, ЗК11)

ПРН.21. Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. (ЗК2, ЗК10, ЗК11)

ПРН.25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців. (ЗК5, ЗК6, ФК11)

ПРН.27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів. (ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК15, ФК11, ФК21)

ПРН.29. Планувати, організовувати та проводити заходи зі специфічної профілактики інфекційних захворювань, в тому числі згідно з Національним календарем профілактичних щеплень, як обов'язкових так і рекомендованих. Управляти залишками вакцин, організовувати додаткові вакцинальні кампанії, у т.ч. заходи з імунопрофілактикою. (ЗК14, ЗК15, ФК14, ФК15)

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин 3 кредити ЕКТС.

«Клінічна паразитологія та тропічна медицина» як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами медичної і біологічної фізики, морфологічних дисциплін, мікробіології, вірусології та імунології, фізіології, патофізіології, внутрішніх хвороб, хірургії, неврології, дерматології, епідеміології, офтальмології, отоларингології, ендокринології, клінічної фармакології, реаніматології та інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами сімейної медицини, що передбачає інтеграцію викладання з цією дисципліною та формування умінь застосовувати знання з інфекційних хвороб в процесі подальшого навчання і в професійній діяльності;

в) закладає основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій організму в процесі життєдіяльності.

У загальній системі підготовки лікаря дисципліна „Клінічна паразитологія та тропічна медицина” посідає важливе місце з урахуванням значної поширеності інфекційної патології, необхідності формування у майбутніх лікарів клінічного мислення, вмінь та практичних навичок, які забезпечують своєчасну діагностику інфекційних хвороб та їхніх ускладнень, раціональне лікування, вибір оптимальної тактики в разі надання невідкладної допомоги. Особлива увага у викладанні дисципліни приділяється питанням ранньої діагностики, лікуванню хворих на догоспітальному етапі, що сприяє підвищенню якості підготовки лікаря, передусім для амбулаторного підрозділу охорони здоров'я.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є практичні заняття, самостійна робота студентів (СРС).

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними і передбачають:

1. Куратію хворих на інфекційні хвороби, яка здійснюється за заданим алгоритмом дій студентів.
2. Розгляд теоретичних питань та набуття практичних навичок за стандартними переліками до кожного практичного заняття.
3. Аналіз архівних історій хвороб.
4. Вирішення ситуаційних завдань.
5. Стандартизований тестовий контроль, усне і письмове опитування.

Самостійна робота студентів (СРС) посідає у вивченні дисципліни вагоме місце. Okрім традиційної підготовки студентів до практичних занять, а також опанування переліком тем, що винесені для самостійного вивчення, вона включає роботу студентів у клініці в позааудиторний час з оволодінням практичними навиками, складання ними схем дифдіагностики та алгоритмів обстеження хворих. Ефективність СРС повинна забезпечуватись співпрацею студентів і викладачів.

Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей.

Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерне і бланкове тестування, розв'язування ситуаційних задач, інтерпретація лабораторних досліджень, аналіз і оцінка результатів специфічних і інструментальних методів обстеження, контроль практичних навичок, відповіді на стандартизовані теоретичні питання.

3. Структура навчальної дисципліни «Клінічна паразитологія та тропічна медицина»

№ з/п	Теми	Лекції	Практ заняття	Самостійна робота студента
1	Загальні особливості патології тропіків; розповсюдження і значимість інфекційних та паразитарних хвороб тропіків. Хвороби мандрівників, принципи профілактики. Діагностика та ведення хворих на паразитарні хвороби Інструментальні методи діагностики паразитозів. Особливості діареї мандрівників. Протозойні інвазії кишечника: амебіаз, балантидіаз, лямбліоз. Проблеми малярії. Ускладнені форми малярії. Лікування малярії, спричиненої резистентними штамами збудників. Сучасна профілактика. Проблеми малярії. Ускладнені форми малярії. Лікування малярії, спричиненої резистентними штамами збудників. Сучасна профілактика. Лейшманіози. Трипаносомози. Інші протозойні хвороби: бабезіоз, токсоплазмоз, пневмоцистоз, кріптоспорідіоз, ізоспоріаз, акантоамебіази. Особливості розповсюдження, перебігу, діагностики та профілактики тифо-паратифозних захворювань в тропіках. Епідеміологічні та клінічні особливості гострих кишкових інфекцій в тропіках, та їх лабораторна діагностика		12	15
2	Арбовірусні системні гарячки. Арбовірусні енцефаліти і енцефаломіеліти. Геморагічні гарячки. Меліоїдоз. Виразка Бурулі. Бартонельоз. Тропічні невенеричні трепаноматози: фрамбезія; пінта; беджель. Тропічні рикетсіози. Кліщовий спірохетоз (бореліоз). Гельмінтози тропічних та субтропічних регіонів: анкілостомідози, клонорхоз, фасціольоз. Парагонімоз. Сtronгліоїдоз як ВІЛ-асоційований гельмінтоз. Дракункульоз. Загальна характеристика філяріозів. Онхоцеркоз, лоаоз, вухереріоз, бругіоз. Принципи діагностики, лікування та профілактики філяріозів. Шистосомози		12	15
3	Менінгококова хвороба у тропічних країнах. Зоонози: сап, меліоїдоз, содоку, стрептобацильоз, лістеріоз, ящур. Хвороби, викликані членистоногими (короста, демодекоз, педикульоз, укуси і уколи членистоногих). Укуси змій. Медична арахноентомологія		6	12

	Невідкладні стани, які можуть виникнути при паразитарних хворобах			
4	Антипаразитарні препарати (антипротозойні та антигельмінтні). Характеристика, схеми застосування, побічні дії, протипокази. Інфекційні захворювання, що увійшли до переліку подій, які можуть уявляти надзвичайну ситуацію в галузі охорони здоров'я у міжнародному масштабі та підпадають під дію Міжнародних санітарних правил 2005р. Залікове заняття.	6		12
Усього годин 90/3 кредити ECTS		0	36	54
Підсумковий контроль		Залік		

4. Тематичний план лекцій

Згідно наказу 1053-з (додаток 1-4) від 24.03.2023 р. лекції не передбачені

5. Тематичний план практичних занять з дисципліни «Клінічна паразитологія та тропічна медицина».

№ з/п	Тема	год
1.	Загальні особливості патології тропіків; розповсюдження і значимість інфекційних та паразитарних хвороб тропіків. Хвороби мандрівників, принципи профілактики. Діагностика та ведення хворих на паразитарні хвороби Інструментальні методи діагностики паразитозів. Особливості діареї мандрівників. Протозойні інвазії кишечника: амебіаз, балантідіаз, лямбліоз. Проблеми малярії. Ускладнені форми малярії. Лікування малярії, спричиненої резистентними штамами збудників. Сучасна профілактика. Проблеми малярії. Ускладнені форми малярії. Лікування малярії, спричиненої резистентними штамами збудників. Сучасна профілактика.	6
2.	Лейшманіози. Трипаносомози. Інші протозойні хвороби: бабезіоз, токсоплазмоз, пневмоцистоз, кріптоспорідіоз, ізоспоріаз, акантоамебіази. Особливості розповсюдження, перебігу, діагностики та профілактики тифо-паратифозних захворювань в тропіках. Епідеміологічні та клінічні особливості гострих кишкових інфекцій в тропіках, та їх лабораторна діагностика	6
3.	Арбовірусні системні гарячки. Арбовірусні енцефаліти і енцефаломіеліти. Геморагічні гарячки. Меліоїдоз. Виразка Бурулі. Бартонельоз. Тропічні невенеричні трепаноматози: фрамбезія; пінта; беджель. Тропічні рикетсіози. Кліщовий спірохетози (бореліози).	6
4.	Гельмінтоози тропічних та субтропічних регіонів: анкілостомідози, клонорхоз, фасціольоз. Парагонімоз. Стронгілойдоз як ВІЛ-асоційований гельмінтооз. Дракункульоз. Загальна характеристика філяріозів. Онхоцеркоз, лоаоз, вухереріоз, бругіоз. Принципи діагностики, лікування та профілактики філяріозів. Шистосомози	6
5	Менінгококова хвороба у тропічних країнах. Зоонози: сап, меліоїдоз, содоку, стрептобацильоз, лістеріоз, ящур. Хвороби, викликані членистоногими (короста, демодекоз, педикульоз, укуси і уколи членистоногих). Укуси змій. Медична арахноентомологія	6
6	Невідкладні стани, які можуть виникнути при паразитарних хворобах Антипаразитарні препарати (антипротозойні та антигельмінтні). Характеристика, схеми застосування, побічні дії, протипокази. Інфекційні захворювання, що увійшли до переліку подій, які можуть уявляти надзвичайну ситуацію в галузі охорони здоров'я у міжнародному масштабі та підпадають під дію Міжнародних санітарних правил 2005р. Залікове заняття.	6
	РАЗОМ	36

6. Тематичний план самостійної роботи студентів (СРС).

№ з/п	Тема	Кількість годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять, теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	30	Поточний контроль на практ. зан

	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: Інші протозойні хвороби: бабезіоз, токсоплазмоз, пневмоцистоз, кріптоспорідіоз, ізоспоріаз, акантоамебіази. Особливості розповсюдження, перебігу, діагностики та профілактики тифо-паратифозних захворювань в тропіках. Епідеміологічні та клінічні особливості гострих кишкових інфекцій в тропіках, та їх лабораторна діагностика. Невідкладні стани, які можуть виникнути при паразитарних хворобах. Антипаразитарні препарати (антипротозойні та антигельмінтні). Характеристика, схеми застосування, побічні дії, протипокази.	24	Поточний контроль на практ. та підсумковому занятті
Всього		54	

7. Методи навчання

Наочні: При вивченні дисципліни “ Клінічна паразитологія та тропічна медицина ” застосовується комплекс методів: - методів вербальної передачі і слухового сприйняття учебової інформації (бесіди, розповіді, пояснення, обговорення), методи наочної передачі і зорового сприйняття учебової інформації (показ і демонстрація слайдів, відеозаписів, вивчення літературних та інших джерел учебової інформації, застосування наочних засобів навчання), методи передачі учебової інформації за допомогою практичних, трудових дій і тактильного її сприйняття (тренувальні завдання та творчі вправи, огляд тематичних хворих).

Практичні методи: Курація хворих, обстеження хворих з інфекційною патологією, вирішення клінічних ситуаційних завдань та тестів, оволодіння елементами лікарської техніки обстеження на хворих.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу за 4-ри бальною (національною) шкалою. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Під час оцінювання засвоєнняожної теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку зожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Критерій оцінювання поточної навчальної діяльності:

Оцінку «відмінно» одержує студент, який приймав активну участь в обговоренні найбільш складних питань з теми заняття, дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок відповів на письмові завдання, виконав практичне завдання.

Оцінку «добре» одержує студент, який приймав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 75% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичне завдання з незначними помилками.

Оцінку «задовільно» одержує студент, який не приймав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у відповідях на письмові завдання, виконав практичне завдання з помилками.

Оцінку «незадовільно» одержує студент, який не приймав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у відповідях на письмові завдання або взагалі не дав відповідей на них, не виконав практичне завдання.

Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, контролюється під час іспиту.

Студент може відпрацювати пропущені теми або перескладати їх на позитивну оцінку викладачу під час його консультацій (індивідуальної роботи зі студентами) не більше 3-х разів під час вивчення дисципліни, тим самим набрати кількість балів не меншу за мінімальну, щоб бути допущеним до заліку.

9. Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми і включає стандартизовані форми контролю теоретичної підготовки та контроль професійних умінь. Поточний контроль включає оцінювання початкового рівня знань (усне або письмове експрес-опитування, тестовий контроль з використанням тестових завдань формату А), оцінювання основного етапу практичного заняття (контроль професійних умінь під час курації хворих, вирішення типових ситуаційних задач), оцінювання кінцевого рівня знань на занятті (вирішення ситуаційних задач III рівня, інтерпретація результатів лабораторних та інших методів обстеження хвого). Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєннякої теми за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. **Студент має отримати оцінку зожної теми.** Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

10. Форма підсумкового контролю успішності навчання: Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивчені дисципліни становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{\text{СА} \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальноу шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 - бальна шкала	200 - бальна шкала
5	200
4.97	199
4.95	198
4.92	197
4.9	196
4.87	195
4.85	194
4.82	193
4.8	192
4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183

4.52	181
4.5	180
4.47	179
4.45	178
4.42	177
4.4	176
4.37	175
4.35	174
4.32	173
4.3	172
4.27	171
4.24	170
4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161

3.99	160
3.97	159
3.94	158
3.92	157
3.89	156
3.87	155
3.84	154
3.82	153
3.79	152
3.77	151
3.74	150
3.72	149
3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.47	139

3.45	138
3.42	137
3.4	136
3.37	135
3.35	134
3.32	133
3.3	132
3.27	131
3.25	130
3.22	129
3.2	128
3.17	127
3.15	126
3.12	125
3.1	124
3.07	123
3.02	121
3	120
Менше 3	Недостатньо

Для дисципліни формою підсумкового контролю є залік. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. Залік виставляється за результатами поточного контролю.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютною критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни Оцінка за 4-ри бальною шкалою

Від 170 до 200 балів - 5

Від 140 до 169 балів - 4

Від 120 до 139 балів - 3

Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент - 2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коекфіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

11. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни на практичних заняттях забезпечується методичними розробками, тематикою самостійних і індивідуальних завдань, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми та інші засоби для відпрацювання практичних навичок), інформаційним ресурсом кафедри, алгоритмами виконання практичних вмінь і структурованими алгоритмами контролю вмінь. Самостійна і індивідуальна робота при вивчені навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи студентів.

12. Рекомендована література

Основна (базова)

Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. – 3-є вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 688 с.

Інфекційні хвороби: підручник / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко та ін.; за ред. В.М. Козько. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.

Інфекційні хвороби: підручник : у 2 т. / за ред. В.П. Малого, М.А. Андрейчина. – Львів: Магнолія, 2018. – Т. 1. – 718 с.; Т. 2. – 726 с.

Возіанова Ж.І. Інфекційні і паразитарні хвороби. – Київ: „Здоров’я”, 2008–Т.1.–854 с.; Т.2.–656 с.; Т.3.–902 с.

Допоміжна

Атлас інфекційних хвороб / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, С.О. Крамарьов та ін.; за ред. М.А. Андрейчина. – 3-те вид., випр. і допов. – Львів: Магнолія, 2019. – 296 с.

Внутрішньолікарняні інфекції та інфекційний контроль: навч. посібник / К.В. Юрко, В.М. Козько, Г.О. Соломенник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020. – 296 с.

Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навч.-метод. посіб. / Л.І. Чернишова, Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін.; за ред. Л.І. Чернишової, Ф.І. Лапія, А.П. Волохи. – 3-є вид., переробл. і доповн. – К.: Медицина, 2022. – 336 с.

Кліщові інфекції: сучасні клініко-епідеміологічні, діагностичні та терапевтичні аспекти: навч.-метод посібник для лікарів-інтернів та лікарів / О.К. Дуда, Г.В. Бацюра, В.О. Бойко, Л.Ф. Матюха, Л.П. Коцюбайло. – Київ, Вид-во ТОВ «Майстер Книг», 2019. – 117 с.

Лайм-бореліоз. Діагностичні критерії, лікування і профілактика: метод. рекомендації / М.А. Андрейчин, В.С. Копча, М.І. Шкільна та ін. – Тернопіль: ТДМУ, 2019. – 52 с.

Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т. 1 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В. Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона; наук. ред. пер. В'ячеслав Ждан, Лілія Бабінець, Людмила Пасієшвілі, Валентина Величко, Наталія Михайлівська. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 258 с.

Медична паразитологія з ентомологією: навч. посібник / В.М. Козько, В.В. М'ясоедов, Г.О. Соломенник та ін.; ред. В.М. Козька, В.В. М'ясоедова. – 2-е вид., виправл. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017. – 336 с.

Мікотичні та протозайні інфекції, асоційовані з імуносупресією: навч. посібник / Л.Р. Шостакович-Корецька, К.Ю. Литвин, М.С. Сурененко та ін. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2018. – 132 с.

Невідкладна інфектологія: навч. посібник / За ред. В.М. Козька. – 2-е вид., перероб. та доп. – Київ: ВСВ «Медицина», 2018. – 120 с.

Тропічні хвороби: навч. посіб. / В.М. Козько, Г.О. Соломенник, К.В. Юрко. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – 384 с.

Медицина за Девідсоном: принципи і практика: посібник: пер. 23-го англ. вид.: у 3 т. Т. 2 / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В. Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона; наук. ред. пер. Катерина Юрко, Василь Москалюк, Лариса Мороз та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 778 с.

Медична мікробіологія. Посібник з мікробних інфекцій: патогенез, імунітет, лабораторна діагностика та контроль: пер. 19-го англ. вид.: у 2 т. Т. 1 / за ред. Майкла Р. Барера, Вілла Ірвінга, Ендрю Свонна, Нелюн Перери; наук. ред. пер. Сергій Климнюк, Валерій Мінухін, Сергій Похил. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 434 с.

Медична мікробіологія. Посібник з мікробних інфекцій: патогенез, імунітет, лабораторна діагностика та контроль: пер. 19-го англ. вид.: у 2 т. Т. 2 / за ред. Майкла Р. Барера, Вілла Ірвінга, Ендрю Свонна, Нелюн Перери; наук. ред. пер. Сергій Климнюк, Валерій Мінухін, Сергій Похил. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 386 с.

Harrison's Principles of Internal Medicine. – 19th Edition // Dan Longo, Anthony Fauci, Dennis Kasper, Stephen Hauser. – McGraw-Hill, 2015.

Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock: 2016 / A. Rhodes, L.E. Evans, W. Alhazzani [et al.] // Intensive Care Med. – 2017. – P. 1–74.

13. Інформаційні ресурси

- Верховна Рада України <https://www.rada.gov.ua/>.
- Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
- Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
- Державна служба України з надзвичайних ситуацій <https://dsns.gov.ua/>
- Міністерство охорони здоров'я України <http://www.moz.gov.ua>
- Рада національної безпеки і оборони України <https://www.rnbo.gov.ua/>
- World Health Organization <https://www.who.int/europe>
- American Heart Association <https://elearning.heart.org/>
- British Heart Foundation <https://www.bhf.org.uk/>